

# ผลการดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านเงาะตราด ในการลดต้นทุนการผลิตด้วยการผสมปุ๋ยใช้เอง

ผู้เสนอผลงาน : กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด

## บทนำ

ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เรื่องการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้อง ทำให้มีการใช้ปุ๋ยเคมีได้อย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ มีการใช้ปุ๋ยมากเกินไปจนสิ้นเปลือง ส่งผลให้มีต้นทุนการผลิตในส่วนของคุณค่าปุ๋ยเคมีสูงในปี ๒๕๕๙ สำนักงานเกษตรจังหวัดตราดร่วมกับสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตรจังหวัดตราด จำกัด ซึ่งตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ ๗ ตำบลวังตะเคียน อำเภอ เขาสมิง จังหวัดตราด ได้ดำเนินการจัดตั้ง “ศูนย์จัดการศัตรูพืชและดินปุ๋ยชุมชนบ้านเงาะตราด” ที่บริหารจัดการโดยเกษตรกรเพื่อเป็นกลไกในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดการดินและปุ๋ย ให้บริการตรวจวิเคราะห์ดินและให้คำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยเบื้องต้น ตลอดจนจำหน่ายแม่ปุ๋ยที่มีคุณภาพดี ราคาถูก และให้บริการผสมปุ๋ยเคมีสูตรต่างๆ ให้กับสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป โดยได้รับการสนับสนุนเครื่องผสมปุ๋ยจังหวัดตราด ภายใต้โครงการสร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์อาหารปลอดภัยจังหวัดตราด ปี ๒๕๕๙ กิจกรรมส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิต

## ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานของสหกรณ์ส่งเสริมธุรกิจภาคเกษตร จังหวัดตราด จำกัด หรือ ศูนย์จัดการศัตรูพืชและดินปุ๋ยชุมชนบ้านเงาะตราด ซึ่งได้ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องให้กับสมาชิก จำนวน ๕๐ ราย และให้บริการตรวจวิเคราะห์ดินจำนวน ๕๕ แปลง รวมทั้งให้คำแนะนำการใช้ปุ๋ยให้กับเกษตรกร ตลอดจนการสั่งซื้อแม่ปุ๋ยเคมีที่มีคุณภาพมาจำหน่ายให้กับสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป พร้อมทั้งให้บริการผสมปุ๋ยเคมีสูตรต่างๆ ตามค่าวิเคราะห์ดินและตามความต้องการของเกษตรกรซึ่งเกษตรกรในพื้นที่ให้การยอมรับปุ๋ยที่ผสมใช้เองมากขึ้น เนื่องจากใช้แล้วเห็นผลดีและมีต้นทุนต่ำกว่าปุ๋ยผสมที่จำหน่ายในท้องตลาด โดยในปี ๒๕๕๙ สหกรณ์สามารถจำหน่ายแม่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยผสมจำหน่ายให้กับสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปเป็นจำนวนกว่า ๓๐๐ ตัน ซึ่งสามารถลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีของเกษตรกรได้ ๓,๐๐๐-๗,๐๐๐ บาทต่อตันขึ้นอยู่กับสูตรปุ๋ย นับเป็นการช่วยเกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้อีกทางหนึ่งด้วย

เปรียบเทียบราคาปุ๋ยเคมีสูตรต่างๆ ที่ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านเงาะตราด  
ผสมจำหน่ายให้แก่เกษตรกร กับราคาปุ๋ยเคมีตามท้องตลาด

สูตรปุ๋ย	ราคาท้องตลาด (บาท/กระสอบ)	ราคาที่ผสมใช้เอง (บาท/กระสอบ)	ส่วนต่าง (บาท/กระสอบ)
๑๕ - ๑๕ - ๑๕	๘๕๐	๘๑๕	๓๕
๑๖ - ๑๖ - ๑๖	๙๘๐	๘๓๐	๑๕๐
๒๑ - ๔ - ๒๑	๘๐๐	๗๔๐	๑๔๐
๘ - ๒๔ - ๒๔	๑,๑๒๐	๙๒๐	๒๐๐
๑๓ - ๑๓ - ๒๑	๑,๐๐๐	๘๒๐	๑๘๐
๒๐ - ๘ - ๒๐	๑,๐๓๐	๘๓๐	๒๐๐
๑๕ - ๕ - ๒๐	๘๐๐	๗๔๐	๑๔๐
๒๐ - ๑๐ - ๑๖	๘๕๐	๗๕๐	๑๐๐

ราคา ณ วันที่ ๑ ต.ค. ๕๘ - ๓๐ ก.ย. ๕๙

หมายเหตุ ราคาดังกล่าวเป็นราคาที่จำหน่ายเป็นเงินเชื่อ หากจ่ายเงินสดจะได้รับส่วนลด  
กระสอบละ ๕๐ บาท

## ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

๑. การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพจัดตั้งเป็นศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน จะส่งผลให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีความต่อเนื่องและยั่งยืนโดยเฉพาะศักยภาพด้านเงินทุนและการบริหารจัดการกลุ่ม
๒. เครื่องผสมปุ๋ย นับเป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นในการส่งเสริมให้ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน มีการผสมปุ๋ยใช้เอง หรือใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิตเนื่องจากมีความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน
๓. ศูนย์จัดการศัตรูพืชและดินปุ๋ยชุมชนบ้านเงาะตราด สามารถเป็นศูนย์เครือข่ายในการจำหน่ายแม่ปุ๋ยคุณภาพดี ราคาถูกให้กับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอื่นๆ ภายในจังหวัด และเป็นแหล่งศึกษาดูงานของเกษตรกรได้ด้วย

